

Pol ndê bapia ŋamata-ŋga têŋ
Timoti
Yom whê bapia dindéc sa-ŋga

Timoti inŋ ŋgac gameŋ Galesia-ŋga, naŋ ndê malachu Listra. Timoti damba inŋ ŋgac Grik-ŋga, ma dinda inŋ awhê Israel-ŋga naŋ kêŋ whiŋ Yisu (2 Tim 1:5). Têŋ daêsam Timoti kêsêlêŋ whiŋ Pol ma kôm gwelenŋ whiŋ inŋ (Rom 16:21, Apo 16-20). Tiŋambu Timoti yob lau sêkêŋ whiŋ-ŋga yêc malac Epesas, ma Pol to bapia dindéc têŋ inŋ têŋ ndoc dinaŋ. Inŋ kêkiŋ bapia dau têŋ Timoti, magoc to yom daêsam naŋ gic lau sêkêŋ whiŋ-ŋga honŋ ŋawaê.

Pol kêŋ puc Timoti tu kêdôhônŋwaga tasanŋ-ŋga. Inŋ tôc bu mboe ŋac oc sêkôm lau si sêkêŋ whiŋ tisac. Inŋ gêm la Timoti bu yob ndê lêŋ ti sakiŋ ŋapep bu lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêlic ma sêŋkuc. Ma inŋ tôc lêŋ ŋayham-ŋayham naŋ gic waê lau bata ti lau naŋ sem akiŋ ti sêyob gôlôwac dabuŋ.

Pol gic hu ndê bapia têŋ Timoti

¹ Aô Pol, Yisu Kilisi ndê †apospel, gato bapia dindéc. Anötö naŋ gêm yac si, lu Yisu Kilisi sic atu yom ma sêŋyaliŋ aô sa, dec gati aposel. Yisu dau, inŋ ti gêŋ ŋayham honŋ naŋ dakêŋ batanŋ, naŋ ŋadau.

² Aô gato yom dindéc têŋ am Timoti, naŋ aô galic am gitôm aô atuŋgac ŋandô, tu am nem kêŋ whiŋ-ŋga. Mwasinŋ ti tawalô ma yom malô têŋ am, akêŋ Damanŋ Anötö lu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi.

Yom pi kêdôhônŋwaga tasanŋ

³ Têñ ndoc aö gatêñ gameñ Masedonia-nga ga, nañ aö gateñ am bu gacgeñ mbo malac Epesas, bu kêñ yao lau nañ sêndôhôn yom tasan bu sêhu siñ.

⁴ Ma bu sôm têñ ñac bu sêhu miñ akwa ñambwa-ñambwa siñ, ma yom daêsam nañ êlêmê sêsôm pi apai ti punçaci si ñaê, nañ sêhu siñ bocdinañ. Yom kain dinañ kôm lau atac lu-lu, ma sêhu lêñ ñayham sem akiñ Anötö ti sêkêñ whiñ in-nga siñ.

⁵ Aö gateñ am bu ndic yao lau dau bu sêhu si yom tasan hon siñ, tu bu lau sêkêñ whiñ-nga hon sêsap mêtê atac whiñ-nga dôñ. Mêtê dau datap sa yêc lau ti ñalôm ñawasi, nañ sêmbo ti atac pa su tu ñac si lêñ gitêñ-nga, ma sêkêñ whiñ ñaŋga.

⁶ Lau ñatô sêhu lêñ dau siñ su ma sêsap yom ñambwa-ñambwa dôñ.

⁷ Ñac atac whiñ bu sêndôhôn Anötö ndê yomsu têñ lau, ma sêkôm gêñ dau ti licwalô eñ sêmbo. Tigeñ ñac sêñyalê yom dau ñahu ñandô dom.

⁸ Yac bu neñ gauc sa pi Anötö ndê yomsu ñagwelen ti ñahu ñapep, dec oc dalic bu yomsu dau in gêñ ñayham.

⁹ Ma tanyalê bu yomsu nañ Anötö kêñ têñ Moses, nañ gic waê lau gitêñ dom. Magoc in ndê yomsu gic waê lau kain bocdec. Lau wachuc dinda nañ sêtec bu sêsôc yomsu dau ñapu, lau nañ sêtec Anötö ti ndê gêñ dabuñ hon, ma sêsap mêtê sac ti mêtê ñadômbwi dôñ. Ma lau nañ sic dindai ti dambai me lau ñatô ndu-nga.

¹⁰ Ma yomsu dau gic waê lau nañ sêkôm mêtê mockain-nga ti mêtê nañ so pwac nañ Anötö kêmatin tu awê lu ñgac sênem dau-nga, ma lau nañ sêñgaho lau ma sêkêñ têñ lau ñatô semlhi

ɲac sêti lau akiɲ ɲambwa, lau tasanɲ, ma lau nan sêsôm yom tasanɲ yêc lau sêmatôc yom-ɲga aɲgô-ɲga. Aêc! Anötö ndê yomsu gic waê lau bocke nan sêkôm mêtê sac, nan so yom pi lêɲ solop nan yac tandôhôn.

¹¹ Ma lêɲ solop dau kêkuc ɲawaê ɲayham nan Anötö kêɲ sip aö amanɲ bu wandôhôn têtɲ lau. Ma ɲawaê dau tôc inɲ ndê waê ti ɲaclai ma ɲawasi asê têtɲ yac.

Pol gêm danɲe Pômdau tu tawalô inɲ-ɲga

¹² Aö wanem danɲe yac neɲ Pômdau Yisu Kilisi, nan kêɲ ɲanɲa têtɲ aö, bu inɲ gêlic aö gitôm bu wakôm inɲ ndê gwelenɲ ɲawaê ɲayham-ɲga, dec kêyalinɲ aö sa bu wanem akiɲ inɲ.

¹³ Aö ɲgac nanɲ munɲ-ɲga gasôm yom sac sambuc pi Yisu ti ndê lau sêkêɲ whinɲ-ɲga, ma gakêɲ kisa ɲac ma gac lau ɲatô. Magoc Yisu Kilisi gêlic bu aö neɲ gauc sa dom, ma gakêɲ whinɲ inɲ su dom, dec gakôm gêɲ dinanɲ, ma tu dinanɲ-ɲga dec inɲ tawalô aö ma gêm aneɲ ɲalôm kwi.

¹⁴ Yac neɲ Pômdau kêsâlê aö ahuc ɲa inɲ ndê mwasiɲ, dec mêtê dakêɲ whinɲ-ɲga ti mêtê atac whinɲ-ɲga nanɲ gic lau nanɲ sêkêɲ whinɲ Yisu Kilisi ɲawaê, nan inɲ kêɲ têtɲ aö.

¹⁵ Yom dec aö bu wasôm, inɲ yom ɲandô ma yom ɲayham bu lau honɲ sêkôc sa ma sêkêɲ whinɲ. Ma yom dau bocdec, “Yisu Kilisi sip nom meɲ bu nem lau nanɲ sêkôm mêtê sac, nanɲ si.” Yom dau gic waê aö daunɲ solop, bu munɲ-ɲga aö ɲgac gakôm sac-ɲga gahôc gêlêc lau honɲ su.

¹⁶ Ma bocdinanɲ dec Yisu Kilisi tawalô aö ɲgac sac dec, tu bu lau honɲ sêlic ɲalêɲ nanɲ inɲ hê yom malô sa

têḡ aõ, ma kêḡ ḡasawa têḡ aõ bu wanem neḡ ḡalôm kwi. Ma lau naḡ bu sêkêḡ whiḡ iḡ, ma sêtap seḡ sêndöc tali ḡapaḡ-ḡga sa, naḡ oc tôm bu sêtap iḡ ndê tawalô sa, ḡalêḡ tigeḡ tôm aõ gatap sa.

¹⁷ Yac neḡ Anötö iḡ Kiḡ atu naḡ mbo titêm-titêm, ma oc pacndê dom. Ḥamalac daḡ sêlic iḡ aḡgô su dom, magoc iḡ tigeḡ iḡ Anötö ḡandô. Tu yom hoḡ dinaḡ-ḡga dec tampiḡ iḡ, ma dapo iḡ ndê waê sa, kwahic dec ma nditôm bêc hoḡ. Yomandô!

Pol puc Timoti dôḡ bu lhac ḡaḡga

¹⁸ Aneḡ balê Timoti. Muḡ-ḡga lau sêkêḡ whiḡ-ḡga ḡatô sêlhac sêtôm propet ma sêhoc yom asê pi am. Kwahic dec aõ bu wanem la am bu gauc nem lau dau si yom ḡapaḡ, bu puc am dôḡ bu lhac ḡaḡga, ma ndic siḡ ḡaḡga tu Anötö ndê yom ḡandô-ḡga.

¹⁹ Kôc nem kêḡ whiḡ dôḡ, ma atac pa su tu am nem lêḡ naḡ am sa mbo Anötö aḡgô-ḡga. Lau ḡatô sêtec yom ḡandô, ma bocdinaḡ dec ḡac si sêkêḡ whiḡ ḡiḡga su, gitôm waḡ naḡ gwêc gic popoc pi hoc gi.

²⁰ Gauc nem Himeneus lu Aleksanda, ḡac lu naḡ sêtec yom ḡandô dec kamasuc iḡlu su sêsip Sadaḡ amba, tu bu sêḡyalê si giso, ma sêsôm yom sac pi Anötö tiyham dom.

2

Ḥaḡôliḡ dateḡ mbec-ḡga

¹ Gêḡ ḡamata-ḡga aõ bu wateḡ am bu êḡgíli lau sêkêḡ whiḡ-ḡga pi lêḡ dateḡ mbec-ḡga. Sôm têḡ ḡac bu sêteḡ mbec tu lau hoḡ-ḡga, ma sênem daḡge Anötö tu ḡac-ḡga. Gêḡ bocke naḡ sêpônda, naḡ sêndac Anötö, ma sênem lau ḡatô awha têḡ iḡ.

² Aö atac whiñ bu sêtenj mbec tu kinj ma lau honj nanj sem gôlinj yac-nga, bu sênem gôlinj yac njapep e dambo ti yom malô, ma datoc Anötö sa ti dasa nenj lêñ honj dabuñ enj.

³ Mbec kainj dinanj inj gêñ njayham, ma yac nenj Anötö nanj gêm yac si, nanj gêlic njayham.

⁴ Bu Anötö tac whiñ bu lau honj sênyalê yom njandô pi Yisu, e sêkêñ whiñ ma sêtap Anötö ndê mwasinj nem njac si-nga sa.

⁵ Yac tanjalê bu Anötö tigenj dê mbo, ma njac nem silinj-nga tigenj mbo Anötö ma lau nom-nga njalhu, inj Yisu Kilisi dau.

⁶ Inj njac nanj kêñ dau ma mbac ndu bu nemlhi lau honj si sac njatôp, ma êngapwêc njac su yêc sakinj mêtê sac-nga. Gêñ dau meñ sa tôm njandoc nanj Anötö kêmatinj tidônj muñ su, ma tôc Anötö ndê lêñ nem lau si-nga asê.

⁷ Ma inj kêyalinj aö sa gati inj ndê njac ahenj-nga ti inj ndê aposel, bu wandôhônj yom njandô nanj yac lau dakêñ whiñ-nga honj dasap dôñ, nanj têñ flau gameñ apa-nga. Aö gasôm yomandô, aö kasau dom.

⁸ Aö tac whiñ bu lau sêhóc amba sa ma sêtenj mbec tôm gameñ sambob. Magoc njac sêyob dau bu sêsa si lêñ dabuñ enj. Asa nanj atac njandê têñ lau me sôm lau njatô, nanj hóc amba sa ma teñ mbec dom.

Lauwhê sêkêñ whiñ-nga si lêñ

⁹ Aö tac whiñ bu lauwhê sêhêgo dau êñlêc tu njakwê njayham-njayham bu sêsôc-nga dom. Whê njac si gauc sa pi njakwê njôli atu-tu ma gôlônj njayham gitôm gol me kôm, ma pi mêtê sênem boçbinj

kêclaun-nga, bu gêñ hon dinan in gêñ jambwa-nga yêc Anötö anğô-nga.

¹⁰ Awhê asa nan sôm bu nem akiñ Anötö, nan bu kôm mêtê ñayham, dec mêtê dau gitôm in ndê ñakwê ti gôlôn ñayham.

¹¹ Têñ ndoc lau sêkac sa tu sêlic om-nga, nan aö tac whiñ bu lauwhê sênem dau dôn ma sêkêñ danga Anötö ndê yom ñapep, ma sêsôc laungac ñapu.

¹² Aö atac whiñ bu lauwhê sênem dau dôn, ma gakêñ yao bu ñac sêndôhôn me sênem gôlin laungac dom.

¹³ Bu Anötö kêmasañ Adam mun, goc kêmasañ Ewa kêkuc in.

¹⁴ Ma Sadan kêsau Adam mun dom, in kêsau Ewa e in kégilî Anötö ndê yom ma kôm sac.

¹⁵ Magoc tiñambu awhê dan kôc Anötö ndê †Ngac Nem Lau Si-nga, ma oc tôm bu lauwhê sêtap Anötö ndê mwasin nem ñac si-nga sa tu ñac dinan-nga, ma tu ñac sêsap mêtê dakêñ whiñ-nga ti atac whiñ-nga dôn, ma sem dabun dau ma sêsa si lêñ ti gauc ñayham en.

3

Yom pi gôlôwac dabun si ñagôlôn

¹ Yom dindec in yom ñandô. Asa nan tac whiñ bu ti gôlôwac dabun si ñagôlôn,* nan atac whiñ gwelen ñayham dan.

* **3:1:** Yêc 3:1-7 Pol to yom pi gôlôwac dabun si ñagôlôn. Yêc Yom Grik in to *episkopos*, nan danem kwi bu 'ñgac ñamata-nga' me 'hetman.' Lau ñatô sem kwi bu 'Bisop.' Bocdinan Pol ndê yom hêganôn gôlôwac dabun si ñagôlôn hon gitôm Bisop me Siots Presiden me gêyobwaga.

² Bocdinaŋ ŋac naŋ bu yob gôlôwac dabuŋ, naŋ yob dau ŋapep, ma sa ndê lêŋ gitêŋ e lau daŋ gitôm dom bu sêpu iŋ. Iŋ nem awê tigen, ma kôm gêŋ hoŋ ti gauc ŋawa. Alic bu iŋ ŋac kain bocdec. Iŋ ŋac kôc lau sa ti êmwasiŋ ŋac-ŋga, ma ŋac ti gauc gitôm bu êndôhôŋ lau.

³ I ŋ ŋac nôŋ gêŋ êŋiŋ iŋ-ŋga dom, ma ŋac tac ŋandê-ŋga me ŋac sôm lau-ŋga dom. Iŋ ŋac malô ma iŋ atac whiŋ mone kêlêc dom.

⁴ ŋac naŋ bu yob gôlôwac dabuŋ, naŋ yob dau ndê balêkoc ŋapep e sêsôc iŋ ŋapu ma sêtoc iŋ sa.

⁵ ŋamalac daŋ naŋ tôŋ dom bu nem gôliŋ iŋ dau ndê gôlôwac, naŋ oc tôŋ dom bu nem gôliŋ Anötö ndê gôlôwac bocdinaŋ.

⁶ Ma ŋac naŋ gêm dau kwi ma kêŋ whiŋ ŋasawa apê eŋ, naŋ akêŋ iŋ yob gôlôwac dabuŋ dom. Bu mboe iŋ oc toc dau sa e Anötö kêŋ ŋagêyô têŋ iŋ, gitôm iŋ kêŋ têŋ Sadaŋ.

⁷ Alic bu iŋ ŋac naŋ gôlôwac dabuŋ ti lau naŋ sêmbo gôlôwac ŋalôm dom, naŋ hoŋ sêlic iŋ ŋayham. Ma bocdinaŋ gitôm dom bu lau daŋ sêpu iŋ, ma Sadaŋ oc tôŋ dom bu ku iŋ dulu.

⁸ Ma lau naŋ bu sênem akiŋ gôlôwac dabuŋ,[†] naŋ bocdinaŋ. ŋac lau naŋ sêsa lêŋ gitêŋ eŋ ma tu dinaŋ-ŋga lau hoŋ sêtoc ŋac sa. ŋac lau tasan dom, magoc sêsôm yom ŋandô eŋ. ŋac lau sênom gêŋ êŋiŋ ŋac-ŋga dom, ma lau naŋ sêŋsalê lêŋ daêsam tu sêtap awa sa-ŋga dom.

[†] **3:8:** Yêc 3:8-13 Pol to yom pi lau bocke naŋ bu sênem akiŋ gôlôwac dabuŋ. Yêc Yom Grik iŋ to *diakonoï*, naŋ danem kwi bu 'lau akiŋ.' Bocdinaŋ yom dau gic waê lau naŋ bu sênem akiŋ gôlôwac dabuŋ, gitôm pasto (ŋacsakiŋ), ma lau bata (ol elda), ma dabuŋwaga.

⁹ Yom nandô dakêñ whiñ-nga nañ nahu sip nâlôm gi, nañ sêsap dôñ nanga, ma sêsa lêñ gitêñ enj tu bu sêmbo Anötö anğô-nga ti atac pa su enj.

¹⁰ Bocdinañ lau nañ mac bu akêñ nac tu sênem akiñ gôlôwac dabuñ-nga, nañ anşahê nac si lêñ ti sakiñ muñ, ma lau nañ si giso mbasi, nañ goc sêkôc gwelenj dau.

¹¹ Yom kaiñ tigenj hêganônñ lau dau si lauwhê. Nac lauwhê ti lêñ solop nañ lau hoñ sêtoc nac sa. Nac sêyob si whasuñ bu sêsôm yom bambaliñ pi lau natô dom, lauwhê gauc nawa, ma lauwhê nañ lau hoñ sêkêñ whiñ bu gêñ bocke nañ sêkêñ sip nac amba, nañ nac oc sêyob napep enj.

¹² Ngac bocke nañ bu nem akiñ gôlôwac dabuñ, nañ nem awhê tigenj ma nem gôliñ inj ndê awhê ti balêkoc napep.

¹³ Lau nañ sem akiñ napep, nañ oc sêtap waê nayham sa, ma nac oc sêlhac nanga ma atac l u-lu dom tu nac si sêkêñ whiñ Yisu Kilisi-nga.

Pol whê ndê bapia nahu sa

¹⁴⁻¹⁵ Aö gakêñ batan bu nasawa sauñ aö oc watêñ am waloc. Magoc aö gakôc gauc gi lu gi lu, bu mboe gwelenj danj oc hê aö dôñ, ma boc-dinañ dec gato bapia dindec têt am. Ma gato yom hoñ dindec bu wawhê am nem gauc sa pi lêñ solop tu yac gôlôwac dabuñ tanjuc-nga. Bu yac dati Anötö Tali Nadau ndê gôlôwac dabuñ ma yac datôm alhö nanga bu tambalanj inj ndê yom nandô.

Yom tampiñ Kilisi-nga

¹⁶ Ma yac lau nañ tam akiñ Anötö, nañ dakêñ whiñ yom pi Kilisi, nañ nahu atu ma sip nâlôm gi. Yomandô! Bu yac dakêñ whiñ yom bocdec bu:

Inj sip nom meŋ ti ŋamalac.
 Ŋalau Dabuŋ whê inj sa ma tôc asê bu inj ŋgac
 gitêŋ.
 Ma aŋela sêlic inj.
 Lau sêhoc ŋawaê ŋayham asê pi inj yêc nom
 ŋagameŋ hoŋ.
 Ma lau sêkêŋ whiŋ inj yêc gameŋ sambob.
 Ma Anötö kôc inj sa, mbu têŋ inj ndê gameŋ
 ŋawasi-ŋga gi.

4

Lau oc sêhu yom ŋandô siŋ

¹ Ŋalau Dabuŋ tôc asê yêc awê bu têŋ têm ŋambu-
 ŋga, lau ŋatô oc sêhu yom ŋandô dakêŋ whiŋ-ŋga
 siŋ. Ma ŋac oc sêŋkuc Sadaŋ ndê ŋalau sac ti ŋac si
 yom tasaŋ.

² Lau tasaŋ oc sêmeŋ ma sêndôhônŋ yom tasaŋ
 dau e sêtim lau ŋatô ma sêhu yom ŋandô siŋ. Lau
 tasaŋ dinaŋ sêkôm gêŋ dau ti atac pa su, ŋahu bu
 Sadaŋ pôc ŋac si gauc ahuc e sêŋyalê si giso dom.

³ Ŋac sêkêŋ yao bu lauwhê ma ŋgac sênem dau
 dom, ma sic yao ŋac bu sêneŋ gêŋ daneŋ-ŋga ŋatô
 dom. Magoc yac lau naŋ dakêŋ whiŋ ma taŋkuc
 yom ŋandô, naŋ taŋyalê bu Anötö kêŋ gêŋ daneŋ-
 ŋga dau bu yac daneŋ ti danem danŋe inj.

⁴ Bu gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ, naŋ gêŋ ŋayham ma
 bocdinaŋ datec dom. Dakôc sa ma danem danŋe
 inj.

⁵ Anötö ndê yom ma mbec naŋ datenŋ, naŋ gitôm
 bu kôm gêŋ hoŋ ti dabuŋ.

Pol gêm la Timoti

⁶ Am bu whê yom hon dindéc sa têtj am nem asidôwai sêkêtj whin-nga, dec am oc ti Yisu Kilisi ndê ngac akiñ-nga ñayham. Tôm am kôm e meñ têtj kwahic dec, sap yom ñandô dakêtj whin-nga dôñ, ma dañam wambu yom ñayham nañ yac ac dulu têtj am, bu gêtj dau oc puc am dôñ bu lhac ñaంగా tôm bêc hon.

⁷ Ma miñ ñambwa nañ lau andô nañ sem gauc Anötö, nañ sic dulu têtj lau wakuc, ma yom ñasawa-nga hon, nañ am tec yêc-nga. Yob daôm nem lêñ ñapep, ma timêtê daôm tu bu ti Anötö ndê ngac gitêtj-nga.

⁸ Lau nañ sêtimêtê dau ñamlic tu sêtap licwalô sa tu gêtj nom-nga-nga, nañ oc nem ñac sa ñandô dom. Magoc yac bu datimêtê dauñ tu dasa Anötö ndê lêñ gitêtj-nga, oc nem yac sa ñandô. Oc nem yac sa têtj kwahic dec, ma têtj têtj ñambu-nga bocdinañ.

⁹ Yom dec aö bu wasôm, in yom ñandô ma yom ñayham tu lau hon sêkôc sa ma sêkêtj whin-nga.

¹⁰ Anötö Tali Ñadau kêmasañ lêñ bu nem lau hon si, ma lau nañ sêkêtj whin in, nañ sêtap lêñ dau sa su. Bocdinañ yac dakêtj batañ bu oc datap yom dau ña-ñandô sa, dec dalhac ñaంగా ti dakôm gwelenñ bu dapuc yom dau dôñ.

¹¹ Êmdôhôn yom hon dindéc ma ndic atu lau bu sêsôc ñapu.

¹² Yob daôm bu kôm nem gêtj hon ñapep, ma lau dañ oc sêpu am bu am balê wakuc dom. Yob nem lêñ mbo-nga, sôm yom ñayham eñ, sap mêtê atac whin lau ti kêñ whin-nga dôñ ñaంగా, ma sa nem lêñ gitêtj bu tôc dôhôn ñayham têtj lau sêkêtj whin-nga bu sêlic ma sêtjukuc.

¹³ Kêñ daôm sambuc bu nem akiñ Anötö e tòm aö wahôc asê am. Sam inñ ndê yom nañ sêto yêc, nañ asê têtñ lau, nem mêtê ñac, ma êmdôhônñ ñac.

¹⁴ Muñ-nga, têtñ ndoc lau bata sêkêñ amba sac am, nañ ñac si dañ tisa gitôm propet, ma hoc yom asê pi mwasiñ nañ Nalau Dabuñ oc kêñ têtñ am, tu kôm Anötö ndê gwelen-nga. Kwahic dec aö bu wapuc am dônñ bu kôm nem gwelenñ ñapañ ña mwasiñ dinañ ña-ñaclai.

¹⁵ Kôc aneñ yom dindéc sa ma kôm ñandô sa. Kêñ nem ñalôm sambuc tu kôm Anötö ndê gwelen-nga, ma lau hoñ oc sêlic am nem gwelenñ ña-ñandô yêc awê.

¹⁶ Yob daôm nem lêtñ ti yom nañ am kêdôhônñ têtñ lau, nañ ñapep. Sap lêtñ ñayham ti yom ñandô dônñ ma lhac ñaŋga, ma am bu kôm bocdinañ, dec am oc tap Anötö ndê mwasiñ nem am si-nga ña-ñandô sa, ma lau nañ sêkôc am nem yom sa, nañ bocdinañ.

5

¹ Am bu nem la ñamalac andô dañ, nañ goc sôm yom ñaŋga têtñ inñ dom. Sôm yom tòm am bu sôm têtñ am daôm damam. Ma nem la balêi wakuc tòm am bu kôm têtñ am daôm nem asimi.

² Lic lauwhê atu-tu tòm am daôm dinam, ma bawhêi nditôm am lhômwêi, ma kôm mêtê ñawasi eñ têtñ ñac.

Yom pi lauwhê sawa

³ Lauwhê sawa nañ si lau mba tu sênem ñac sa-nga, nañ toc ñac sa ñapep ma nem ñac sa.

⁴ Magoc awhê sawa dañ bu ndê balêkoc me puñgaci ti puwêi sêmbô, goc gwelenñ sênem inñ sa-nga yêc ñac amba. Nalêtñ dinañ ñac si lêtñ sênem akiñ

Anötö-nga oc nem nãndô, ma sêô sakin nan dinda ti dambai ma pui sêkôm têt nãc mun su. Ma lêt dinan gic Anötö tandô nãyham.

⁵ Magoc awhê sawa dan nan mbo tawasê ma pônã lau tu sênem in sa-nga, nan oc tet mbec ôbwêc ma ac, ma takwê Anötö bu nem in sa.

⁶ Awhê sawa nan êlêmê po dau sa na gêt nãyham-nãyham nom-nga, nan gitôm awhê batê dan yêc Anötö anãô-nga.

⁷ Am whê yom dindec sa têt lau sêkêt whin-nga hon, bu sêsa si lêt nãpêp e lau dan sêtôm dom bu sêtãôlin yom pi nãc.

⁸ Asa nan sôm bu in kêt whin Yisu, magoc gêm dinda lu damba me in dau ndê lau sa dom, nan tôc asê bu in ndê kêt whin in gêt tasan, ma kôm mêtê sac sambuc hóc gêlêc lau nan sêkêt whin dom, nan si mêtê sac su.

⁹ Mac bu akêt awhê sawa dan ndê nãê sip lauwhê sawa si nãdênan,* goc gauc nem gêt bocdec. In bu ndê yala hóc gêlêc 60 su, nan goc gitôm bu mac akêt in ndê nãê sip lauwhê sawa si nãdênan. Ma alic bu in awhê nan sap in nakwet dôt nãpêp têt ndoc in mbo tali.

¹⁰ Ma in awhê nan lau hon sêtoc in sa bu in awhê kôm mêtê nãyham-nga. In yob ndê balêkoc nãpêp, in awhê kóc lau sa ti êmwasin nãc-nga, ma in gêm akin lau sêkêt whin-nga, gitôm in kêtãwinin dau ma

* **5:9:** Pol to yom pi lauwhê sawa si nãdênan, magoc in tôc nãdênan dau nãhu tiawê dom. Lau nãtô gauc gêm bu nãdênan dau gic waê lauwhê sawa hon nan gôlôwac dabun Epesas-nga sêyob ti sem sa - alic nãbatin 16. Ma lau nãtô gauc gêm bu lauwhê nan si nãê yêc nãdênan, nan sêkêt dau sambuc tu sênem akin Yisu ma gôlôwac dabun-nga (nãbatin 5, 10 ma 11).

kêgwasiŋ ɲac gahi. Ma iŋ awhê naŋ êlêmê gêm lau ti ɲawapac sa, ma kôm gwelen ɲayham daêsam whiŋ bocdinaŋ. Awhê sawa naŋ ndê lêŋ ɲayham gitôm dinaŋ, naŋ akêŋ iŋ ndê ɲaê sip lauwhê sawa si ɲadênaŋ.

¹¹ Magoc lauwhê wakuc naŋ sêti lauwhê sawa, naŋ akêŋ ɲac si ɲaê sip ɲadênaŋ dom. Têŋ ɲamata-ŋga ɲac oc sêkêŋ si atac whiŋ ma sêmatiŋ pwac bu sênem akiŋ Kilisi, magoc mboe ɲasawa sauŋ ɲac oc ɲalôm pwê bu sênem ɲgac tiyham.

¹² ɲac bu sêkôm bocdinaŋ, dec tôm ɲac sic si pwac dinaŋ popoc ma sêkôm giso atu.

¹³ Ma gêŋ ɲatô whiŋ. Lauwhê sawa wakuc ɲatô sêsa lêŋ oyom-ŋga e tidôŋ ɲac. ɲac atac whiŋ bu sêŋsêlêŋ sêlom-sêlom andu, ma sêsec gameŋ ti sêuŋ lau ɲatô si yom sa. ɲac sêsôm yom daêsam so yom ɲayham dasôm-ŋga.

¹⁴ Tu dinaŋ-ŋga dec aö êlêmê gakêŋ ɲagôliŋ têŋ lauwhê sawa wakuc bu sênem ɲgac tiyham, sêkôc balêkoc, ma sêyob si andu ti si lau. Ma bocdinaŋ oc nditôm dom bu yac neŋ ɲacyo danŋ sôm yom bu pu yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga neŋ lêŋ.

¹⁵ Aö gasôm yom dinaŋ, ɲahu bu lauwhê sawa ɲatô sêhu Anôtô siŋ su, ma sêsa Sadaŋ ndê lêŋ.

¹⁶ Mac lauwhê naŋ akêŋ whiŋ Yisu, naŋ aŋgô. Awhê sawa danŋ bu mbo mac nem toŋ, dec mac anem iŋ sa andic ɲawaê. Ma bocdinaŋ oc kêŋ ɲawapac têŋ gôlôwac dabuŋ dom, ma lauwhê sawa naŋ sêpônda dau ɲandô, naŋ gôlôwac dau oc tôm bu sênem ɲac sa.

Yom pi lau bata

17 Lau bata nañ sêkêñ dau sambuc ma sem gôlin gôlôwac dabuñ ñapep, nañ datoc ñac sa êñlêc. Ma ñac nañ sem mêtê ti sêndôhôn lau, nañ yom dindec hêganôn ñac solop.

18 Gauc nem Anötö ndê yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Têñ ndoc mac akêñ makao sêkôm gwelen bolom-
 ñga, nañ asô ñac tôkwa ahuc dom. Sêneñ bolom
 ñatô ô ñac si gwelen. *[Diut 25:4]*

Ma yac neñ yom dañ tiyham yêc bocdec, “Asa nañ bu kôm gwelen, nañ akêñ in ndê ñaôli têñ in ñapep.”

19 Namalac tigen bu êñgôlin yom pi ñgac bata dañ, nañ am ñgô in ndê yom dau dom. Magoc lu me tô bu sêpuc in ndê yom dau dôñ, nañ goc êmatôc yom dau.

20 Am bu tap sa bu yom ñandô, dec sôm ñgac bata dau yêc lau hon anğô-ñga, bu lau sêlic ma sêtôc dau.

Pol gêm la Timoti

21 Yêc Anötö lu Yisu Kilisi ma añela nañ Anötö kêyalin ñac sa, nañ si anğô-ñga, nañ wasôm têñ am bu êmkuc aneñ yom hon dindec, ma kôm mêtê ñayham eñ têñ lau hon. Lhac whin lau ton dañ, ma lic ton dañ sac dom.

22 Am bu êmyalin lau ñatô sa tu sêkôm gwelen-
 ñga, dec êmsahê ñac si lêñ muñ, ma kêñ amam sac
 ñac sep dom. Ma yob daôm bu sa nem lêñ ñawasi eñ.
 Ndic ahê lau nañ sêkôm mêtê sac, bu wêkain ñac si
 sac ñagêyô dom.

23 Nôm bu ñambwa dom. Nôm wain ñagec tu am
 ñatac-ñga. Ma oc nem am sa tu am nem gêmbac nañ
 kôm am ñapañ-ñga.

Mêê hoŋ naŋ lau sêkôm oc meŋ tiawê

²⁴ Lau ŋatô si mêê sac yêc awê, ma bocdinaŋ ŋac si yom pi undambê gi su, ma Anötö kêmasaŋ ŋagêyô su bu kêŋ têtŋ ŋac têtŋ têtŋ ŋambu-ŋga. Ma lau ŋatô si sac yêc siŋ dau têtŋ kwahic dec, magoc oc meŋ sa tiawê têtŋ têtŋ ŋambu-ŋga, ma sêtap si ŋagêyô sa.

²⁵ Ma ŋalêŋ tigen, lau gitêŋ ŋatô si mêê ŋayham yêc awê. Ma mêê ŋayham naŋ kwahic dec yêc awê dom, naŋ oc tôm dom bu yêc siŋ dau ŋapaŋ. Oc sa meŋ tiawê.

6

Yom pi lau akiŋ ŋambwa

¹ Sôm têtŋ lau akiŋ ŋambwa naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, bu sêsôc si ŋadaui ŋapu, ma sêtoc ŋac sa ŋapep. Ŋac bu sêkôm dom, goc lau naŋ sêlic, naŋ oc sêpu Anötö ndê ŋaê ti yom naŋ yac tandôhôn pi iŋ.

² Ma ŋgac akiŋ daŋ bu ndê ŋadau kêŋ whiŋ Yisu whiŋ, goc sôm têtŋ ŋgac akiŋ dau bu toc dau sa têtŋ iŋ ndê ŋadau bu iŋlu sêti asidôwa tu iŋlu si sêkêŋ whiŋ-ŋga lec dom. Magoc iŋ nem akiŋ iŋ ndê ŋadau ŋapep eŋ, ŋahu bu iŋ ndê gwelenŋ oc nem ndê asidôwa kêŋ whiŋ-ŋga naŋ Anötö tac whiŋ, naŋ sa.

Puc pi lau naŋ sêndôhôn yom tasan

Êmdôhôn yom hoŋ dindec têtŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga, ma êmgilí ŋac bu sêŋkuc ŋapep.

³ Ŋamalac daŋ bu êndôhôn yom naŋ so aneŋ yom naŋ gato sip bapia dindec, me so yom ŋandô naŋ Pômdau Yisu Kilisi dau kêdôhôn, me so yom naŋ tandôhôn pi Anötö ndê lêŋ, naŋ têtŋ asê bocdec bu.

⁴ Inj ngac toc dau sa-nga, ma kêyalê gêñ danj ñapep dom. Inj tac whinj yom agwa-agwa ñambwa, ma yom nanj kôm lau sêseñ dau. Tu yom kainj dinanj-nga dec lau sem lêmunj dau, sic dau, sêsôm yom sac-sac pi dau, ma sêkôc gauc sac pi si asidôwai.

⁵ Lau kainj dinanj si gauc kêñsônj, ma sêseñ dau ñapanj. Yom ñandô danj yêc ñac si ñalôm dom. Ñac gauc gêm bu lêñ danem akinj Anötö-nga ti lêñ sêtap awa sa-nga ñambwa.

Yom pi lêñ atac whinj mone-nga

⁶ Magoc yac bu danem akinj Anötö ma atac ñayham pi gêñ bocke nanj inj bu kêñ têñ yac, nanj gitôm datap awa ñandô sa su.

⁷ Bu têñ têm dinanj sêkôc yac, nanj dahôc asê amanj sawa, ma dambac ndu ti amanj sawa bocd-inanj.

⁸ Magoc gêñ danenj-nga ti ñakwê bu yêc yac-nga, dec yac atac ñayham pi gêñ dau.

⁹ Lau nanj atac whinj bu sêti lau ti lêlôm, nanj si atac whinj dinanj oc ti lêñ Sadañ êntôm ñac-nga, ma ñac oc sêpeñ ma sêsip inj ndê akô sêndi. Ñac oc tagatu gêñ daêsam, ma sêsa lêñ gauc mbasi-nga tu sêtap gêñ dau sa-nga, e kôm ñac sêtisac ma sêninga.

¹⁰ Sac daêsam ñahu yêc lêñ atac whinj mone-nga. Lau ñatô sêhu si sêkêñ whinj sinj su, ñahu bu mêtê atac whinj mone-nga gêm ñac ahuc sambuc. Ma tu dinanj-nga dec ñawapac daêsam tap ñac sa.

Pol gic yomsu Timoti

¹¹ O Anötö ndê ngac, am ngô su nanj. Ndic ahê mêtê sac hoñ dinanj. Êmsahê ñannga bu kôm mêtê gitêñ ma sa Anötö ndê lêñ enj. Sap nem kêñ whinj ti

mêtê atac whiŋ lau-ŋga dôn, puc daôm dôn bu kôm Anötö ndê gwelen ma lic ŋakam sa dom, ma mbo ti nem lêŋ malô eŋ.

¹² Lhac ŋaŋga ma ndic siŋ têtê lêtôm hoŋ naŋ bu ku am nem kêŋ whiŋ dulu. Muŋ-ŋga lê am hoc yom asê yêc lau daêsam aŋgô-ŋga bu am kêŋ whiŋ Yisu Kilisi. Gêŋ dau tôte asê bu am tap Anötö ndê galem ndöc tamli ŋapaŋ-ŋga sa su. Bocdinaŋ sap galem dau ŋa-ŋandô dôn ŋaŋga eŋ.

¹³ Yêc Yisu Kilisi, naŋ sôm ndê yom asê solop têtê Pontias Pailot, ma yêc Anötö naŋ kêŋ gêŋ hoŋ sêmbo tali, naŋ aŋgô-ŋga, aö wandic atu am bocdec bu.

¹⁴ Yom hoŋ naŋ aö gac atu am, naŋ êmkuc ŋapep, ma sa nem lêŋ solop ti dabuŋ eŋ, e yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi mbu meŋ hôte asê,

¹⁵ têtê ndoc naŋ Anötö kêyalin sa su.

Tampiŋ Anötö dandic ŋawaê. In tigen in gêŋ hoŋ ŋadau. In kin hoŋ si Kin, ma pômdau hoŋ si Pômdau.

¹⁶ In mbo titêm-titêm ma oc pacndê dom. In ndöc ndê ŋawê atu ŋalôm, tôm dom bu ŋamalac dan tigasuc ŋawê dau me lic in. In ndê waê ŋayham ti in ndê ŋaclai atu oc yêc ŋapaŋ. Yomandô!

¹⁷ Sôm têtê lau ti lêtôm bu sêtoc dau sa dom ma takwê ŋac si awa nom-ŋga bu nem ŋac sa lec dom. Bu awa in gêŋ yêc ŋapaŋ-ŋga dom, oc niŋga. Ndic atu ŋac bu takwê Anötö naŋ kêmwasiŋ yac ŋa gêŋ daêsam tu kôm yac atac ŋayham-ŋga.

¹⁸ Ma ndic atu ŋac bu sêkôm mêtê ŋayham eŋ têtê lau hoŋ, ma bu sêkên si awa ti wapa tu bu sênem lau ŋatô sa, ma sêmwasiŋ ŋac-ŋga.

¹⁹ Sêkôm bocdinaŋ dec ŋac oc sêpo si awa ŋandô sa yêc undambê tu têtê ŋambu-ŋga-ŋga, naŋ ŋac oc

sêtap lêŋ ɲandô dandöc taŋli-ɲga sa.

²⁰ O Timoti. Gwelen ti yom ɲandô hon ɲaŋ Anötö kêŋ sip am amam, ɲaŋ yob ɲapep eŋ. Ndic ahê lau ɲaŋ sêsap yom ɲambwa-ɲambwa dôŋ, ma sêndôhôn yom ɲaŋ so yom ɲandô. Lau dau gauc gêm bu ɲac sêtap gauc ɲandô sa, magoc mba.

²¹ Lau ɲaŋ sêkêŋ whiŋ yom tasanɲ dinaŋ, ɲaŋ sêhu si sêkêŋ whiŋ Yisu siŋ su.

Anötö ndê mwasinɲ têŋ mac.

Anötö ndê Yom Lêṛsêṃ Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea

Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7